

DM POSTA- LÁDA

Német vendég dicsérete

Kedves levelet kaptunk Klaus Schaeffer Eisenhüttenstadt-i vendégtől, aki egy szegedi családnál nyárral. Leírja megismerkedését és azt, hogy két év óta baráti kapcsolatban vannak a szegediekkel, de most járt először az általa megcsodált Tisza-parti városban. Nagyon megszerette Szegedet, és annak örül leginkább, hogy milyen vendégszeretőek, kedvesek, udvariasak az emberek vele, a külföldi turistával. — Jó arra gondolni, hogy a városunkban most megforduló sok hazai és külföldi vendég talán ugyanígy vélekedik rólunk.

Nem szeretném...

„Nem szeretném, ha ebből a témából újságcikk születne, hanem azt szeretném, ha az IKV-nak az ügyintézője lenne az Önök közbenjárása által sokkal, de sokkal egyszerűbb, és értelmesebb.” — írja egy olvasónk, aki azt kéri, nevét ne közöljük, hiszen panaszának tárgya „mindössze” annyi, hogy az IKV által felrakott új ajtó mázolását szeptember 31-re ígérték. Aki előtt nincs most éppen naptár, annak leírjuk, hogy szeptember 31-e egyetlen évben sincs, mivel a szeptember hónap 30 napos. Mégsem ezt találtuk humorosnak, hanem azt, hogy a mi munkánk által bármelyik cég ügyintézője javulna... Pedig ezen a héten éppen kilenc olvasónktól kaptunk levelet, amelyben semmi mást nem kívánnak, mint közbenjárásunkat. Azért, hogy rendszeresen árusítson a petőfitelepi TÚZEP-telep (L. Sándor, Vadas u. 7. szám alatti lakos kívánsága ez), vagy: Cs. Géza viszont azt kéri tőlünk, hassunk oda, hogy a patkányok előtt be tudja csukni az ajtaját, mert az ingatlankezelő vállalat „nem hat oda”. Ugyancsak általunk akar üzenni D. István az Alföldi utcából az illetékeseknek, hogy a kiszáradt fákat motoros fűrészzel kell kiszedni. Másrészt senki nem vállalja, hogy a Palánk 9. számú ház elől elvitt pihenő padot visszahelyezzék, így a végsőkig elkeseredett lakónak az jutott eszébe, hogy megírják a Délmagyaroknak. Pedig továbbra is az „illetékeseket” kellene talán ostromolni.

De nem is soroljuk tovább mi mindent kérnek még tőlünk az olvasók. Mi pedig mindössze elnézést kérünk tőlük, de szeretnénk ezeket a hasábköveket a közérdekű panaszoknak, vagy a különösen kirívó eseteknek fenntartani és ne nehezteljenek ránk azért, ha azt kérjük, hogy a hivatalokban saját ügyeikben ők maguk járjanak el.

Még egy külön témában ugyanerre szeretnénk felhívni a figyelmet. Minden héten érkezik ugyanis panasz a buszvezetőkre. Szerkesztőségünknek se ideje, se ereje kinyomozni ezeket az eseteket, így tehát automati-

Hol a régi Virág?

A Magyar Nemzet egyik írását mellélkelte leveléhez Horkits Erzsébet, amelyben lapjaink arról írt, hogy érdemes lenne megbecsülni a régi boltok és cukrászdák szép, muzeális bútorait. Védni kellene ezeket a darabokat, nem pedig kidobni a raktárakba. Ezzel kapcsola-

tos levélíróknak az a kérdése, hova tűntek a Virág cukrászda sajátos szép, régi bútorai, miért cserélték ki jellegtelen és kényelmetlen bútorokkal? Egyéni stílusa volt a cukrászdnak, és attól volt vonzó, meghitt és családias a szegedieknek ez a kedvelt szórakozóhelye.

Tűz, tűz, tűz...

A Szabadsajtó utca háztulajdonosai a lekaszált fűvet az utcán elégetik. Ebből nemcsak annyi a tanulság, hogy nincs rá szükségük, de az is, hogy veszélyes művelet, amit csinálnak. Az égetés maga is tűzveszélyes, de mégiscsak felnőttek teszik, őrzik és vigyáznak, hogy el ne terjedjen a tűz,

meg ne gyulladjon kerítés, vagy ház. Igen ám, de nehogy egyszer a gyerekek számára jó játéknak tűnjön ez a móka! Eppen ezért úgy gondoljuk, hogy igaza van az utca néhány lakójának, amikor veszélyesnek tartja, és tiltakozik a fűégetés miatt. Valóban ellenőrizhetnék ezt a tüzőt is!

Csökkenthetnék az adminisztrációt!

„Két iskoláskorú gyermekem van- és évenként ismétlődő gond a tanév előtt, hogy mindig új és új tanulmányterület kell váltanom a gyerekeknek. Ehhez fényképet kell készíteni és új igazolványt vásárolni, nem is szólva arról, hogy az iskolával is igazoltatni kell, hogy tanulnak a gyerekek. De

ugyanazt az utat végig kell járnia a busszal, vagy villamossal utazó gyerekek szüleinek. Miért nem lehet Budapesthez hasonlóan a bérletet négy évi időtartamra kiadni, hiszen a törvény írja elő az általános iskolai kötelezettség alsó és felső korhatárát? Ha elfogadnánk ezt a közlekedési vállalat, és a Volán, jelentősen csökkenthetnék adminisztrációjukat — írja László Béla (Debreceni utca 33.). Mennyire igaz van!

Szerkesztői üzenetek

kusan elküldjük a leveleket a 10. sz. Volán Vállalathoz. Ezt tettük a héten érkezett három levéllel is. Az egyikben Karnis Jánosné, (Odeszsa 28.) a sofőrre panaszkodott, a másik levélben két diáklány — Dányi Ibolya és Vass Ildikó — a 71-es busz kalauzójának durva, becstelenséget viselkedéséről írt. A harmadik levélben viszont dr. Erdélyi Ferenc, a Kenyér- és Szóvívari Vállalat gazdasági igazgatója a GC 30—27-es számú, 71-es járatú autóbusts említ meg jó példaként, mert a gépkocsivezető július 17-én még kitért is tett, hogy a gyár dolgozóit időben letehesse munkahelyük előtt. Ismétlünk: mindhárom levelet elküldjük a vállalathoz, de egyszerűbb lett volna rögtön oda címezni.

Löcsey Dezsőné (Puskás u. 23.): Kérjük, közölje, melyik Foto-Optikai boltban javíttatta fényképezőgépét. Így nem tudjuk panaszát ellenőrizni. Komlóssy István (Petőfi Sándor sugárút 65.): Önnel és lakótársainak, érdeklődésünk szerint, igaza van, levelet továbbítottuk. Választ a vállalat ad. Tóth Mátyás (Kiskundorozsma, Kun u. 1.): Nem tudjuk, miért nem válaszolt a hivatal vezetője. Szíveskedjék a választ nála megsérgetni.

Tóth Béla:

Céhmesteri irományok

49.

Itt láttam először Damjanichot is, rugékony, atléta természetű, villanyos hatású, diadalt sugárzó szemével; valamint az előkelő, nyájas modorú Kiss Ernőt; a legdemokratább magyar katonát.

Kiss Ernő elsősegélycsapatokat kért, Damjanich ágyúkat, Rózsa Sándor télvíz idején is gatyaszárban katonáskodó betyárjainak téli öltözékért kilincsel.

Véletlenül azt is megláthattam, milyen gazdai gondnal mustrálta a fölkinált mintadarabokat, az utolsó fércskötésig fölcsapálva a humi használatát. Arcán a megjavult ember féltő jó-sága bolyongott, hogy alig lehetett ebben a foglalatosságában kilátni belőle rettenetes haramiasságát.

Mondhatom, sohasem voltam valami nagy bálmulója a haramiavezernek, de olyan hírnevet verekedett ki Sándor az utóbbi tíz esztendőben, annyi embert szomorított, félelített, a szegedi — ha tehette — csak megnézte magának. Ime; ezzel az arccal, ésszel talán többre is vihette volna! Tán tudta azt ő maga is?

Ezúttal voltam első izomban Egressynél. No, volt aztán bejárásom, hisz úgy intézkedett bi-

A tudomány és technika művészei

Egy anyának két fia...

A feltaláló testvérpár közt öt év a korkülönbség. Mindketten vegyészmérnökök, mindketten a termoanalitikával foglalkoznak, egy tanzáseken dolgoznak a Budapesti Műszaki Egyetemen, dolgozóasztaluknál egymással szemben ülnek. És persze egy házban laknak. Valamennyi szabadalmuk ketjük nevén van, külön-külön egyetlen találmányt sem jelentettek be. Ők azok, akik a gyakorlatban is tapasztalják, hogy négy szem többet lát.

Több mint húsz éve dolgozik és gondolkodik együtt Paulik Ferenc és Paulik Jenő. Az új gondolatok rendszerint a két asztal fölötti párbeszédükben ötlenek fel bennük. Szinte teniszszek a gondolatokkal; amit egyikük elkezd, azt a másikuk továbbviszi vagy kritizálja, gyakorlati vagy elméleti síkra tereli, esetleg „átteszi” a saját logikájára. Így érlelődnek, fejlődnek gondolataik.

A két feltaláló remekül kiegészíti egymást. — Én álmodozóbb vagyok — mondja Paulik Ferenc, az idősebbik testvér.

Öccse a fejét ingatja, közbeszól: — Nem, nem... A megfelelő szót próbáld megtalálni... Talán inkább elméletibb vagy, kissé... — Az öcsémnek meg főképp jó gyakorlati érzéke van. Hihetetlenül leleményes.

— De nem arról van szó, hogy valamit nélkülüm ne tudnál megcsinálni...

— Nem, nem... Inkább arról, hogy végül is ketőnkben az elmélet és a gyakorlat kiegészíti egymást.

Egymásra néznek, aztán rámm. Temperamentumbeli különbség sincs közöttük, mindketten rendkívül talogató, mérlegelő típusok. És szívósak. Kitarásuknak is köszönhetik, hogy mindketten világszerte elismert termoanalitikusok. Az ICTA — a termoanalitikusok nemzetközi szövetsége — díját, a Mettner-díjat eddig mindössze négyen, két amerikai és egy angol tudós, valamint ők kapták meg, megosztva, mivel az ICTA sem akart a

Paulik Ferenc

Paulik Jenő

két tudós testvér közt különbséget tenni. Az ICTA 1974-ben Budapesten megrendezésre kerülő IV. konferenciájának elnöki tisztét Paulik Ferenc fogja betölteni.

Első találmányukat 1954-ben jelentették be néhai professzorukkal, Erdély Lászlóval együtt. Azóta további tizennégy találmányukra szerettek magyar, illetve nemzetközi szabadalmat. Így mintegy száz szabadalmi bejelentés szerepel a nevük, bizonyítva, hogy négy szem valóban többet lát, mint kettő. E szabadalmak derivatográf nevű termoanalitikai mérőműszert védik, mely a derivatográf anyagok összetételének meghatározására szolgál. Felhasználási területe rendkívül széles. Bauxitoktól a vesekővekig, és műanyagoktól a talajokig mindent vizsgáltak már vele. Nem kevesebb, mint huszonnégy országba exportálja a Magyar Optikai Művek. Eddig 1500 darab kelt el belőle, több mint félmillió forint értékben, ami azt jelenti, hogy ez a mérőműszer már 1500 egyetemen és kutatóintézetben megtalálható, ennyi helyen dolgoznak vele. A készülék használati kutatásuk eredményeit eddig több ezer tudományos dolgozatban publikálták — a magyar népgazdaságnak a gyártásból származó haszna mellett tehát az egyetemes tudomány szempontjából is nagy jelentőségű ez a találmányuk.

A két kandidátus feltaláló közel száz tudományos elő-

adást tartott Európa különböző országaiban termoanalitikai kutatásairól, sőt Európa határait is túlélték.

— Kubában az öcsém volt — mondja Paulik Ferenc.

— A fivérem meg Egyiptomban járt — folytatja Paulik Jenő.

Az ő találmányuk tudományos jelentőségűek. Ezt mutatja az is, hogy közleményeikre rendszerint gyorsan és érdeklődően reagál a nemzetközi tudományos közvélemény. Eddig nyolcvanöt tudományos dolgozatukat publikálták közös név alatt.

Esetükben a tudományos kutató és a feltaláló nehezen vagy egyáltalán nem választható külön.

— A szabadalmat mindig azért kérjük — mondják —, hogy a leendő gyártmány védett legyen. Ez a magyar népgazdaságnak jelentős hasznát nyújt. A találmány benyújtása nem öncél, nem is azt szolgálja, hogy valaki hivatalosan feltaláló legyen, hanem arra jó, hogy a gyártó vállalat meg tudja védeni termékét a külföldi konkurrensektől, s ezzel biztossá versenylépességét a világpiacon.

Paulik Ferenc és Paulik Jenő huszonkét esztendeje foglalkozik egy témával, a termoanalitikával. Az ő esetükben a családi kapcsolat, a közös észjárás, az egyforma temperamentum ritka eredménnyel járt. Találmányok és szabadalmak egész sorát hozta létre. Egy anyának két ilyen fia nem sok szaladgái a világon...

Guľay István

zodalmisan a színész kormánybiztos, ahogy a színpadon következnek a történések meg a jelenések. Nagy drámai hős szerepekben láttuk, akár Szegeden is, úgy hogy széles mozdulataival, amikor a legkomolyabban magyarázott, akaratát terítette a másikra, csak mindig azt vártam, rögvést elvágódik és meghal, hogy a sikerében tapsoló közönségnek felállva meghajoljon tiszszert is egymás után.

Mintha a tábornokok és más tisztek is csak kicsit vették volna őt komolyan. Ámbár a legteljesebb szívvel tarták föl előtte igényeiket. Nem voltam egyedül azon véleményben, hogy jelentős hatalmát úgy nyerte Kossuthtól, mivel vele járt a toborzó utakon és hatásosan szavalt Petőfi Talpra magyar-ját. Sok szegedi ekkor látta őt először. Színházjárók egyébkor is. A pesti színlétkörben, de Pápan s másutt sokszor örülhetek kitűnő játéknak. Kossuthhoz Petőfi barátságának respektusa révén jutott.

A forradalmas háborút is tán afféle izgalmas színtérnek tekinthette, s az ő szerepét, epizódusnak ugyan, de a három megye színpadán nem alávalónak. Bajuszát, szakállát megdömszette; piroshajtokás ptykés-gombos kék döményben járt, vöröstollas pörge kalapban és kardosan, bal karján nemzetiszínű széles karzalagot, mellén üveggyöngyből fűzött, korona nélküli magyar címet hordott.

A szegedieknek nagy büszkeségére szolgált két várágú, ami a toronybástyákra támaszkodva nézett a világra. Ugyan amióta a csordákat meglövöldözték velük, azóta nem kellett köhögtetni őket, de jó érzés volt a tudat, ha kell, azzal odadurranhatnak.

Egressy a szögdi nemzetnek ezt a szótlan bizodalmat nem tudhatta, mert amikor az aradi ágyút és hozzávaló golyókat kérték Szegedtől, nagy sietve egy ilyen rendeletet szalajtott a városparancsnokhoz:

„A katonai térparancsnokságnak, Szegeden.

Szükség lévén O- és Új-Arad védelmére nagyobb mennyiségű ágyúgolyókra, valamint az aradi vár megtámadása tekintetéből is, e végett utasítatik a katonai térparancsnokság, hogy azon tizennégyezer golyókból, amelyek Aradról biztonság végett Szegedre küldettek, — 1000, azaz egyezer tizenkét fontos ágyúhoz való golyót, szükséges fedezettel, Aradra küldjön Török-Gábor kormánybiztos úrhoz. A golyók átadása nyugtatvány mellett történjék.

Szeged, november 30. 1848.

Egressy Gábor, kormánybiztos.”

Mivel a színész szavára a szegedi gondosok nem sokat adtak, Egressy akarata végrehajtására a városban időző gróf Hadiktól kért karhatalmat, az ágyúkat és a golyókat a vár tetején birtokba vette, hogy viszi Aradra. Kordia városparancsnok, meg a polgármester odamentek, hogy ne tegye ezt a csúfot, mire Egressy lehazaarúlta őket. Több se kellett a rókus gaminoknak, nekiugrottak ezért a becsmérésért a színésznek, s ha a városi karhatalom pro forma le nem tartóztatja a színészt, hát ott kövezik meg a várárokból. Színész mivoltán, kapcsolatain, öltözködésén, viselkedésén túl, retentetes munkabírását és őszinte ügybizalmát kétségekbe nem lehetett vonni.

Embereket, a hitvány emberi jellemet nem nagyon ismerhette, hiszen mivel szeretett jól öltözni, hát a legjobb szabóval, Pazolával csínáltatta ruháit. Pazola fia, ki is csak egy snájdig snájdér volt, de nem önkézzével dolgozni tudó legény, hát ruhapróbázás közben annyira belopta magát a meleg szívű színész kegyelmeibe, hogy előbb afféle irodista, később katonai ranggal bíró referens és nélkülözhetetlen informátora lett a színész-kormánybiztosnak. Akkor már feketére festette a haját és a bajuszát is Pazola.

(Folytatjuk.)